Beck, J. M.
Belgiens sak.

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF PENNSYLVANIA

Oxford broschyrer om kriget. 2.

JAMES M. BECK

BELGIENS SAK

INFÖR CIVILISATIONENS DOMSTOL

STOCKHOLM
ALBERT BONNIER

BELGIENS SAK

INFÖR CIVILISATIONENS DOMSTOL

AV

JAMES M. BECK
Förutvarande generaladvokatsassistent
i Nordamerikas förenta stater.

STOCKHOLM
ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI
1915

Tysklands hänsynslösa åsidosättande av Belgiens suveränitetsrättigheter är ett av de mest upprörande exempel på politisk orättfärdighet, världshistorien har att uppvisa.

Att det haft sitt motstycke under äldre och mera barbariska tidsskeden, må villigt medgivas, men ända tills tyska vetenskapsmän, filosofer, folkuppfostrare och teologie doktorer började sina försök att rättfärdiga denna skändliga våldsakt, hade man hoppats, att mänskligheten gått något framåt i utveckling sedan Wallensteins och Tillys dagar.

Civilisationens dom i denna fråga kommer föga att beröras av krigets slutliga utgång, ty även om Tyskland skulle avgå som segrare ur denna jättekamp och, såsom i detta fall sannolikt vore, därefter bliva världens främsta stormakt, skulle det icke desto mindre för långa tider bliva föremål för övriga nationers djupa förakt. Seneca brukade svara Alexander den

stores lovprisare: ”Ja, men han mördade Kallisthenes,” och alla tiders visa och rättrådiga komma en gång att svara det segrande Tysklands panegyriker, om Tyskland nu verkligen kommer att segra: ”Ja, men det ödelade Belgien.”

Det faktum, att både här och annorstädes åtskilliga framstående och otvivelaktigt uppriktiga anhängare till Tyskland hava försökt rättfärdiga detta nidingsdåd, utgör ett psykologiskt problem snarare än ett logiskt eller moraliskt. Vi finna däri ett slående exempel på det bekanta förhållandet, att ett slags andlig och moralisk astigmatism är en oundviklig företeelse vid varje våldsam kris i mänsklighetens historia. Opålitligheten i all mänsklig intelligens framstår tydligt, när en stor man som doktor Haeckel, en lärd och historieskrivare som doktor von Mach eller en teolog som doktor Dryander kunna genom stundens upprörda stämning få sin uppfattning så förvänd, att de lämna utan avseende den allmänna moralens klaraste förpliktelser.

Vid utbrottet av nu pågående krig var Belgien ett fredligt land, som ej tog någon som helst del i konflikten de övriga makterna emellan och synbarligen stod i vänskapligt förhållande till dem alla. Det hade ej deltagit i de diplomatiska

förhandlingarna och hade inga intressen att bevaka i den serbiska frågan. Landet, som är ett av de tätast befolkade i Europa, beboddes av ett idogt och lyckligt folk, som, tryggt i förlitandet på icke endast Tysklands utan även de andra ledande nationernas i Europa löfte om respekterandet av dess neutralitet, framlevde sina dagar, tydligen lika omedvetet om den olycka, som så plötsligt skulle bryta in över det, som invånarna i Pompeji voro, då de aftonen före Vesuvii stora utbrott fulla av nöjeslystnad trängdes på teatern utan att akta på de olycksbådande rökvirvlarna från vulkanens krater.

Den 19 april 1839 undertecknade Belgien och Holland ett fördrag, enligt vilket Belgien förklarades vara en oberoende och permanent neutral stat. För att säkerställa dess neutralitet undertecknade Preussen, Frankrike, Storbritannien, Österrike och Ryssland samma dag en traktat, genom vilken dessa makter gemensamt iklädde sig garanti för Belgiens "ständiga neutralitet".

Ehuru dessa fördrag helt enkelt förklarade, vilka rättigheter Belgien hade att åtnjuta som en suverän nation, var dock ovannämnda av Europas stormakter meddelade högtidliga garanti så effektiv, att när Frankrike och Tysk-

land år 1870 voro inbegripna i sin stora kraftmätning och fråga uppstod, huruvida Preussen skulle iakttaga sina traktatsförpliktelser, järnkansleren, som vanligen ej lät moraliska hänsyn inverka på sina politiska planer, skrev till belgiske ministern i Berlin den 22 juli 1870:

"Som bekräftelse på min muntliga försäkran, har jag härmed äran avgiva en skriftlig förklaring, vilken i betraktande av alltjämt gällande traktater *är fullkomligt överflödig*, att Nordtyska förbundet och dess allierade (Tyskland) skola respektera Belgiens neutralitet, under förutsättning naturligtvis, att den respekteras av den andra krigförande parten."

Vid detta tillfälle visade Belgien så ömtålig hederskänsla, att det underlät att begagna sig av folkets fullt lagliga rätt att leverera vapen och ammunition till Frankrike, ehuru sådant ej stred mot internationella rättsprinciper, endast och allenast emedan det ville uppfylla sina neutralitetsförpliktelser till andan så väl som till bokstaven. Härigenom gav det en tolkning av fördraget, som var till dess egen skada.

Det kan tilläggas till både Frankrikes och Preussens heder, att båda dessa länder i det stora kriget 1870—71 noggrant respekterade Belgiens neutralitet, och Frankrike gick till

den ytterlighet vid iakttagandet av sina förpliktelser, att ehuru Napoleon och hans armé kunde från Sedan hava flytt in i Belgien och därifrån gått till nytt anfall och möjligen — ehuru ej sannolikt — räddat Frankrike, om de velat kränka detta lands neutralitet, de hellre funno sig i förödmjukelsen i Sedan, vilken beseglade deras öde, än bröto sitt givna ord.

Under ett meningsbyte, som 1911 uppstod i Belgien till följd av förslaget om Vlissingens befästande, hade vissa holländska tidningar påstått, att Belgiens neutralitet i händelse av ett franskt-tyskt krig skulle komma att kränkas av Tyskland. Det framkastades då, att om en förklaring i motsatt anda avgåves i tyska riksdagen, skulle detta vara ägnat att lugna den allmänna meningen och undanröja all misstro.

Dessa omständigheter delgåvos tyske rikskansleren von Bethmann-Hollweg, vilken då uppdrog åt tyske ambassadören i Bryssel att försäkra belgiske utrikesministern:

”att han livligt senterade de känslor, som föranlett oss (Belgien) till detta uttalande. *Han betygade, att Tyskland icke hade för avsikt att kränka vår neutralitet,* men ansåg, att Tyskland genom en offentlig förklaring i detta hänseende skulle försvaga sin militära ställning gentemot Frankrike, som, om det kände sig

tryggt i norr, skulle rikta alla sina stridskrafter mot öster.”

Den 31 juli 1914 frågade belgiske utrikesministern vid ett samtal med tyske ambassadören i Bryssel herr von Below, om denne ägde kännedom om den försäkran, von Bethmann-Hollweg, såsom ovan nämnts, genom tyske ambassadören i Bryssel avgivit till belgiska regeringen. Herr von Below bejakade detta och tillade, att

”han vore *viss om* att de tänkesätt, som då kommit till uttryck, icke sedan dess undergått någon förändring.”

Genom sin befullmäktigade representant i Bryssel upprepade Tyskland alltså *den 31 juli 1914* de försäkringar, som innehöllos i fördraget av 1839, bekräftats år 1870 och ytterligare förnyats 1911 och 1913.

I sitt oriktigt benämnda opus ”Sunt förnuft” säger George Bernard Shaw, den oförliknelige farsören men ej alldeles så övertygande juristen:

”Som alla fördrag endast gälla *rebus sic stantibus* och sakläget, som existerade vid ingåendet av fördraget i London 1839, undergått så stor förändring... att Gladstone år 1870 icke ansåg sig kunna lita på detsamma utan tog sin tillflykt till ett nu ej längre i kraft varande

tillfälligt fördrag, är traktatens av 1839 formella rättsgiltighet ytterst tvivelaktig.”

Olyckligt nog för detta påstående bestämdes i själva detta fördrag av 1870, att dess giltighetstid allenast skulle utsträckas till tolv månader och att

”vid utgången av denna tid Belgiens oberoende och neutralitet skola, så vitt på de höga fördragslutande makterna beror, hädanefter som hittills vila på första artikeln i den femfaldiga traktaten av den 19 april 1839.”

Mycket har ordats såväl av mr Shaw som av andra om ett lösryckt ställe i ett tal av mr Gladstone år 1870. I detta sade sig mr Gladstone icke i regeln tro på att bestämmelserna i en traktat under alla omständigheter kunde fortfara att vara gällande, men det finns ingenting, som berättigar till det antagandet, att mr Gladstone i något hänseende ifrågasatte vare sig värdet eller giltigheten av fördraget av 1839 i fråga om Belgien.

Tysklands uttryckliga förpliktelser vila emellertid ej endast på fördraget av år 1839.

Den andra internationella fredskonferensen hölls i Haag 1907. Vid denna närvoro representanter för fyrtiofyra nationer, varigenom skaldens dröm om ett ”världsförbund” och ett ”mänsklighetens parlament” kom så nära sitt

förverkligande som det hittills varit möjligt under mänskosläktets långsamma utvecklingsgång.

Denna församling fastställde vissa principiella bestämmelser, och bland undertecknarna av detta dokument befann sig en representant för Hans Maj:t kejsaren av Tyskland. De punkter i det vidlyftiga fördraget, som beröra frågan om okränkbarheten av neutrala makters territorium, äro följande:

Artikel 1.

Neutrala makters territorium är okränkbart.

Artikel 2.

De krigförande äro förbjudna att föra trupper eller transporter av vare sig ammunition eller andra krigsförnödenheter över en neutral makts territorium.

Artikel 10.

Om en neutral makt sätter sig till motstånd mot ett försök att kränka dess neutralitet, får detta icke betraktas som en fientlig handling, även om det sker med användande av våld.

Den 2 augusti 1914, då kriget redan brutit ut, tog sig belgiske utrikesministern anledning att

meddela tyske ambassadören, att Frankrike ånyo bekräftat sin avsikt att respektera Belgiens neutralitet. Tyske ambassadören herr von Below svarade härpå, sedan han tackat Davignon för denna upplysning, att han

"hittills ej blivit bemyndigad att göra oss någon officiell förklaring men att vi nogsamt kände hans personliga uppfattning om den trygghet, med vilken vi hade rätt att betrakta våra grannar i öster. Jag (Davignon) svarade genast, att allt vad vi visste om dessa grannars avsikter, vilka angivits i de många föregående konversationerna, icke tilläte oss tvivla på deras fullt korrekta hållning mot Belgien."

Det framgår alltså, att Tyskland så sent som *den 2 augusti 1914* ännu ej gjort någon antydan till Belgien om sina avsikter, *och — vad som är viktigare ändå — det framställde varken denna dag eller tidigare någon anklagelse mot Belgien för svikande av dess neutralitetsförpliktelser.*

England, som ej utan skäl misstrodde uppriktigheten av Tysklands ofta upprepade löften och försäkringar, anmodade den 31 juli sina ambassadörer i Paris och Berlin att förfråga sig hos de båda ländernas regeringar, "huruvida de var för sig hade för avsikt att respektera Belgiens neutralitet, om den ej kränktes av någon annan makt."

Denna förfrågan delgav sir Edward Grey belgiska regeringen och tillade därvid, att han hoppades, att "belgiska regeringen till det yttersta av sin förmåga ville upprätthålla den neutralitet, som han önskade och förväntade, att andra makter skulle upprätthålla och iakttaga."

I enlighet med sina instruktioner avlade brittiske ambassadören i Paris den 31 juli på aftonen ett besök hos franske utrikesministern och erhöll av denne den önskade försäkringen.

Som en bekräftelse härpå avgav franske ambassadören i Bryssel den 1 augusti följande förklaring till belgiske utrikesministern:

"Jag är bemyndigad förklara, att republikens regering, såsom den alltid förklarat, kommer att i händelse av internationell konflikt respektera Belgiens neutralitet. För den händelse denna neutralitet ej skulle respekteras av en annan makt, är det möjligt, att den franska regeringen för att tillgodose sitt eget försvar kan bliva föranledd att ändra sin hållning."[1]

Den 31 juli framförde brittiske ambassadören i Berlin sir Edward Greys förfrågan till tyske utrikesministern men erhöll av denne intet annat svar än "att han måste rådfråga kejsaren och rikskansleren, innan han kunde avgiva något yttrande i frågan", och tyske utrikes-

[1] Belgiens grå bok, nr 15.

ministern tillade, betydelsefullt nog, att det av strategiska skäl vore ”mycket tvivelaktigt, att de komme att svara något alls.”

Tydligen hade sir Edward Goschen även meddelat sig med tyske rikskansleren, som likaledes kringgick frågan men förklarade, att ”Tyskland i alla händelser önskade få kännedom om det svar, som lämnades av franska regeringen.”

Att detta endast var tomma undanflykter, framgår av följande dags händelser.

Den 2 augusti överlämnade Tysklands ambassadör i Belgien följande ”mycket konfidentiella” not till dess utrikesminister. Efter att hava meddelat, att ”kejserliga regeringen erhållit *tillförlitliga underrättelser* om en avsedd uppmarsch av starka franska stridskrafter utmed Maas på sträckan Givet—Namur” och antytt en farhåga, ”att Belgien, trots den bästa vilja, icke skulle vara i stånd att utan hjälp avvärja en sådan frammarsch”, fortsätter ovannämnda dokument:

”Det är för Tyskland en självbevarelseplikt att förekomma det fientliga angreppet. Den tyska regeringen skulle därför högeligen beklaga, om Belgien skulle se en mot sig riktad fientlig handling däruti, att Tyskland av sina

motståndares åtgärder tvingas att till motvärn även å sin sida beträda belgiskt område."[1]

Några timmar senare, kl. 1,30 f. m. den 3 augusti, lät tyske ambassadören väcka generalsekreteraren i utrikesministeriet baron van der Elst och bad att få tala vid honom.

"Han sade honom, att han av sin regering hade i uppdrag att meddela oss, hurusom franska luftskepp hade kastat bomber och en patrull franskt kavalleri med kränkande av folkrätten — enär krig icke var förklarat — hade överskridit gränsen.

Generalsekreteraren frågade herr von Below, var dessa händelser hade tilldragit sig. *I Tyskland,* blev svaret. Baron van der Elst yttrade, att han i så fall icke kunde för sig förklara syftet med detta meddelande. Herr von Below sade, att dessa handlingar, som stredo mot folkrätten, voro *av den beskaffenhet, att de läto förmoda, det Frankrike skulle företaga även andra handlingar i strid mot folkrätten.*"[1]

Vad dessa sista meddelanden beträffar, bör det väl märkas, att tyska regeringen varken vid detta eller senare tillfällen avslöjat för världen arten av de "tillförlitliga underrättelser" den ägde om franska regeringens planer, och av

[1] Belgiens grå bok, nr 20.
[2] Belgiens grå bok, nr 21.

följande tilldragelser framgår ovedersägligt, att vid denna tid åtminstone Frankrike icke vidtagit några som helst förberedelser för ett intåg i Belgien.

Det bör vidare antecknas, att Frankrikes föregivna aggressiva åtgärder, vilka tjänade som förevändning för tyskarnas infall i Belgien, enligt tyske ambassadörens eget medgivande *icke ägde rum i Belgien utan i Tyskland.*

Belgien visste, att det gick en möjlig undergång till mötes. Alla dess materiella intressen manade till eftergift för dess mäktige grannes pockande fordran. Enligt den övertygelse, som då var allmän men som senare händelser något rubbat, syntes Tysklands framgång antaglig, och i händelse av en sådan skulle Belgien genom att underlätta Tysklands seger göra sig berättigad att dela segerns frukter.

Om Belgien aktat sin heder lika litet som Preussen aktade sin, och ansett, att dess självbevarelseplikt väl kunde urskulda åsidosättandet av varje moralisk förpliktelse, skulle det hava följt Luxemburgs exempel och medgivit tyska armén fritt genomtåg, utan materiell förlust för landet men med uppoffring av dess nationalära.

Under alla dessa omständigheter bibehöll tydligen Belgien likväl en förhoppning om att

Tyskland i sista stunden skulle, med fästat avseende vid sina egna löften och Belgiens protester, avhålla sig från denna rättsvidriga våldshandling mot landet.

Då franska regeringens militärattaché erhöll kännedom om att Tyskland verkligen utfärdat sin krigsförklaring, erbjöd han belgiska regeringen fem franska arrnékårer till dess försvar, men Belgien, som ännu var angeläget om att noggrant iakttaga sina neutralitetsförpliktelser, svarade:

”Vi äro uppriktigt tacksamma för det stöd, som franska regeringen eventuellt vill lämna. Under nuvarande omständigheter hava vi emellertid ej för avsikt att vädja till makternas garanti. Belgiska regeringen förbehåller sig att längre fram bestämma, vilka mått och steg den anser nödvändigt att taga.”

Liksom på Cæsars tid äro belgierna de tappraste av alla galliska folkslag.

Senare på aftonen hade konungen av Belgien ett sammanträde med sina ministrar, varvid dessa underrättades om Frankrikes erbjudande, men ännu en gång beslöt belgiska regeringen, som ännu ej ville tro på ett löftesbrott från Tysklands sida, att avhålla sig från en vädjan till garantimakterna samt att avböja Frankrikes erbjudande.

Följande morgon klockan sex överlämnade tyske ambassadören en formlig krigsförklaring till belgiske utrikesministern:

"Jag har i uppdrag och har äran meddela Ers Excellens, att till följd av det nekande svar, som Hans Maj:ts regering avgivit på den kejserliga regeringens välvilliga förslag, den kejserliga regeringen till sitt livliga beklagande skall se sig nödsakad att — om så behöves med vapenmakt — vidtaga de säkerhetsåtgärder, vilka betraktas såsom oundgängliga för att möta de franska hotelserna."

Icke heller här åberopas någon faktisk kränkning av Belgiens neutralitet från Frankrikes sida. Det talas endast om "franska hotelser".

Det synes berättigat att antaga, att i avseende på tyska regeringen det var dess eget rättsvidriga handlingssätt, som ingav den misstroende till andras tankar och avsikter.

Denna dag överskredo de tyska trupperna belgiska gränsen, och fientligheterna togo sin början.

Vid det stora riksmötet samma dag, där tyske rikskansleren sökte inför världen rättfärdiga Tysklands fientliga handlingar och framför allt dess infall i Belgien, framställdes landets föregivet nödtvungna försvarsåtgärder på följande föga övertygande sätt av dess främste ledare:

”Vi befinna oss i ett nödläge, och nöd bryter lag. Våra trupper hava ockuperat Luxemburg och kanske redan inträngt i Belgien. *Detta, mina herrar; är i strid med folkrättens bestämmelser.* Frankrike har visserligen i Bryssel förklarat, att det var beslutet att respektera Belgiens neutralitet, så länge motståndaren respekterade densamma. Men vi visste, att Frankrike höll sig redo att falla in i Belgien. *Frankrike kunde vänta, men vi kunde det icke.* Ett franskt angrepp på vår flank i trakten av nedre Rhen hade kunnat bliva ödesdigert för oss. Det är därför vi hava varit tvungna att åsidosätta de luxemburgska och belgiska regeringarnas rättmätiga protester. *Den orättvisa, vi på detta sätt begå — jag erkänner den öppet* — skola vi söka gottgöra, så snart vårt militära syfte blivit uppnått. Den, som är så hotad, som vi äro, och som kämpar för det högsta han äger, kan endast hava en tanke, den, hur han skall slå sig igenom.”

Det är att märka, att vid detta tillfälle, då det i högre grad än någonsin icke endast var Tysklands plikt utan låg i dess högsta intresse att giva världen ett vederhäftigt skäl för dess våldförande av Belgiens neutralitet, Tysklands försvarsgrunder uteslutande äro byggda på dess egna själviska intressen — med ett förskönande

uttryck kallade dess ”nödläge” — *och ingenting annat.*

Hur Tyskland gottgjort sin orättvisa, vet hela världen. Sedan det nästan fullständigt krossat Belgien och mitt under det en medlidsam värld överhopar det olyckliga folket med välgärningar för att lindra det i dess nöd, har Tyskland pålagt de belgiska städerna betungande umgälder och — för att kröna verket — det utarmade folket en månatlig gärd av 7,000,000 £ samt slutligen en extra krigsskatt av 75,000,000 £ för ”neutralitetsbrott”. Om ej det hela vore så sorgligt, skulle den sardoniska humorn i denna krigsskatt giva ämne till en komedi sådan, som sällan uppförts på världens stora skådebana.

Ehuru von Bethmann-Hollweg i sitt tal förklarar, att ”Frankrike höll sig redo att falla in i Belgien”, yttras ingen antydan om att Frankrike redan gjort det eller stod i begrepp att göra det. Tvärtom tillägger han: *Frankrike kunde vänta, men vi kunde det icke.* Betydelsefullheten av denna förklaring var så tydlig, att i senare redigeringar av rikskanslerens tal, vilka offentliggjorts av Tyskland, denna mening är utesluten.

Sedan kriget mellan Tyskland och Belgien sålunda brutit ut, tillställde det sistnämnda

landets härskare — "i varje tum en konung" — konungen av England följande hemställan:

"Ihågkommande de talrika bevisen på Eders Majestäts och Eders Majestäts företrädares vänskap, Englands vänskapliga hållning år 1870 och de sympatibevis Eders Majestät nyss givit oss, gör jag en sista hemställan om diplomatisk intervention av Eders Majesäts regering för tryggande av Belgiens integritet."[1]

Till svar på denna vädjan, vilken ingen ridderlig nation kunnat lämna utan avseende, gav sir Edward Grey omedelbart, den 4 augusti, brittiske ambassadören i uppdrag att tillställa Tyskland ett ultimatum.

När brittiske ambassadören i Berlin sir Edward Goschen uppvaktade utrikesministern för att avlämna detta ultimatum,

"sade herr von Jagow, att han till sin stora ledsnad ej kunde giva mig annat svar än det jag fått tidigare på dagen, nämligen att kejsarrikets säkerhet gjorde det absolut nödvändigt för dess trupper att taga vägen genom Belgien...

"Jag sade då, att jag gärna skulle vilja avlägga ett besök hos rikskansleren, då det kanske vore sista gången, jag hade tillfälle att sammanträffa med honom. Han uppmanade mig att

[1] Belgiens grå bok, nr 25.

göra det. Jag fann rikskansleren mycket upprörd, och Hans Excellens började genast en lång harang, som räckte i ungefär tjugu minuter. Han sade, att det steg, som tagits av Hans Maj:ts regering, vore i hög grad upprörande. Endast och allenast för ett ords skull — detta ord, "neutralitet", som under krigstider så ofta förbisetts — *endast och allenast för ett stycke papper stode Storbritannien nu i begrepp att öppna krig mot en besläktad nation, som ingenting högre begärde än att stå på vänskaplig fot med dess regering*... Han lade ansvaret på England för de förskräckligaa händelser, som nu torde komma att följa. Jag protesterade på det bestämdaste mot detta påstående och sade, att liksom herr von Jagow önskade övertyga mig om att det av strategiska skäl vore en fråga på liv eller död för Tyskland att taga vägen genom Belgien och kränka detta lands neutralitet, *det låge mig om hjärtat att förmå honom inse, att det så att säga vore en fråga på liv och död för Storbritanniens ära, att det hölle sina högtidliga förpliktelser att till det yttersta försvara Belgiens neutralitet, om den bleve kränkt.*"

Här är det åter högst angeläget att lägga märke till att i motsats till tyska apologeters klumpiga försök till försvar för Tysklands sak,

varken tyske utrikesministern von Jagow eller hans förman, tyske rikskansleren, föreburit, att invasionen i Belgien berodde på någon handling av öppen fientlighet från Frankrikes sida. Med ännu större öppenhjärtighet till och med förklarar von Jagow, att verkliga avsikten därmed var "att komma in i Frankrike på den snabbaste och lättast framkomliga vägen" och undvika den sydligare inmarschlinjen, vilken i anseende till dess knappa tillgång på vägar och där befintliga starka befästningar skulle hava medfört stor tidsförlust.

Den slutliga domen över Tysklands brottslighet, vilken oemotståndligt framgår av ovanskrivna fakta, har man sökt kullkasta genom en flygskrift med titeln "Sanningen om Tyskland", utgiven av ett antal framstående tyskar, vilkas vederhäftighet i sin ordning intygas i Amerika av professor John W. Burgess vid Columbia College. Han säger oss, att de äro "jordens salt" och att räkna till "vår tids största tänkare, sedelärare och filantroper". För att överväldiga tvivlaren med den vägande tyngden av dylika auktoriteter upplyser man om, att denna försvarsskrift har stöd utav den store teologen Harnack, den klartänkte och fint bildade vetenskapsmannen och skriftställaren i politisk ekonomi von Schmoller, den fram-

stående filologen von Wilamowitz, den bekante historikern Lamprecht, den djupsinnige statsmannen von Posadowsky, den utomordentlige diplomaten von Bülow, den store finansmannen von Gwinner, den store befrämjaren av handel och sjöfart Ballin, den store uppfinnaren Siemens, den glänsande andlige vältalaren Dryander och den oersättlige chefen för undervisningsdepartementet Schmidt. Epiteten äro av professor Burgess' hand.

Genomsnittsamerikanen, liksom helt visst genomsnittsmedborgaren i alla länder, är, då hans naturliga passioner ej äro otillbörligt upphetsade, fallen för att se på saker och ting med lugn, klar och oförvillad blick, och när han en gång bildat sig sitt omdöme, låter han ej gärna rubba sig i sin övertygelse av alla Harnacks, von Schmollers, von Wilamowitz', Lamprechts, von Posadowskys, von Bülows, von Gwinners, Ballins, Siemens', Dryanders, Schmidts eller alla andra "von" i det tyska sanningsverket.

Deras försvar tycks vara grundat på det fullkomligt obevisade påståendet, att "England och Frankrike beslutat att icke respektera Belgiens neutralitet".

De säga vidare:

"Det skulle hava varit en förbrytelse mot tyska folket, om dess generalstab ej förutsett detta beslut. Den oförytterliga rätten till självförsvar giver varje individ, vars liv är hotat, moralisk frihet att begagna sig av försvarsvapen, vilket annars ej är tillåtet. Då Belgien emellertid ej ville gå in på att iakttaga välvillig neutralitet och tillåta tyska trupper fri passage genom en ringa del av dess område, oaktat dess integritet var garanterad, blev tyska generalstaben nödsakad att tilltvinga sig genomtåg för att undgå nödvändigheten att möta fienden på ogynnsam mark."

Vi upplysas vidare om att "de tyska trupperna med deras järnhårda disciplin skola respektera personlig egendom och enskild frihet i Belgien, i likhet med vad som var förhållandet i Frankrike år 1870", och dessa vetenskapsmän, filosofer, professorer och teologer tillägga, "att det varit klokt av Belgien, om det medgivit tyska trupperna fritt genomtåg", och *"ur affärssynpunkt skulle det varit fördelaktigt för landet, ty arméen skulle hava visat sig vara en god kund och betalt väl."*

Vid vår granskning av denna försvarsskrift finna vi alltså uttalat, att Belgien borde hava föredragit reda penningar framför värnandet av sin ära, alldeles som tyska generalstaben

föredrog vanära framför offrandet av en omedelbar militär fördel.

Detta ömkliga försvar, som är byggt på Tysklands rättighet att förstöra Belgien för att bespara sig själv onödiga förluster av människoliv, visar, hur djupt rotade de bernhardiska lärorna äro bland inflytelserika tyska tänkare.

Alla det moraliska sofisteriets möjligheter hava blivit uttömda av dessa Tysklands apologeter vid deras försök att försvara den fientliga invasionen i Belgien.

Den etiska frågan har alldeles onödigtvis gjorts till den huvudpunkt, kring vilken hela diskussionen vänder sig beträffande Englands, Tysklands och Frankrikes tydliga och kontraktsenliga förpliktelser mot Belgien. Anklagelsen mot Tyskland har onödigtvis baserats på den trånga grunden, att Tyskland genom traktaten av 1839, om vilken vidare här nedan, och Haagkonventionen av 1907 genom en högtidlig försäkran förbundit sig att respektera såväl Luxemburgs som Belgiens neutralitet.

Om det emellertid aldrig funnits någon Haagkonvention och intet fördrag av 1839 och om Tyskland, England och Frankrike aldrig iklätt sig några ömsesidiga förpliktelser att i händelse av krig respektera Belgiens neutralitet,

hade icke desto mindre en invasion i landet utan dess samtycke varit i alla avseenden oberättigat enligt den mellanfolkliga rättens otvetydigaste fordringar.

Det är en fundamentalsats i den internationella rättens regler för nationernas politik, att varje nation ensamt och uteslutande har att bestämma över de villkor, under vilka det vill tillåta en främmande makt att överskrida dess gränser. Dess område är *sacrosanct.* Ingen nation kan göra intrång på en annans territorium utan dess bifall. Att göra det är en krigsåtgärd. Varje nations landområde är dess fasta borg och fristad. Denna Belgiens principiella rätt borde ej hava blivit undanskjuten och ställd i skuggan för de jämförelsevis underordnade rättsförhållanden, som uppkommit mellan Frankrike, Tyskland och England i följd av deras formella traktatsförpliktelser.

Denna sanning kan tydliggöras genom ett tänkt fall. Låt oss förutsätta, att tyske kejsarens arméer hade haft den framgång, på vilken de så säkert räknade, och ej endast intagit Paris utan även inkräktat England, samt att tyska generalstaben vid sitt försök att krossa det brittiska väldet även planerat ett infall i Kanada. Låt oss vidare antaga, att Tyskland därvid uppvaktat Förenta staterna med en lika

förmäten uppfordrn, som det ställde till Belgien, att Förenta staterna skulle tillåta det att landsätta en armé i New York, med en åtföljande försäkran, att staternas integritet och oberoende skulle lämnas oförkränkt samt att Tyskland frikostigt skulle gottgöra möjligen uppkommen skadegörelse.

Låt oss än vidare förutsätta — och härtill erfordras ej något större mått av fantasi — att Förenta staterna skulle svara på denna uppfordran, att tyska trupper icke under några omständigheter skulle tillåtas landstiga i New York, ej heller staternas territorium användas som bas för fientliga operationer mot Kanada. För att fullfölja liknelsen i alla dess detaljer, vilja vi vidare antaga, att tyska flottan landsatte en armé i staden New York, arresterade dess borgmästare och besvarade dess djupt kränkta invånares första försök att försvara sin stad med att rasera dess katedral, dess konstgalleri, dess rådhus och andra större byggnader samt utan förbarmande nedskjuta ett stort antal medborgare, emedan ett litet fåtal icke-kombattanter vägrat att med skyldig ödmjukhet finna sig i invasionen.

Kan det väl ifrågasättas, att icke Tyskland under sådana förhållanden kränkt en suverän nations mest fundamentala rättigheter och

givit Förenta staterna det oförtydbaraste *casus belli,* änskönt Tyskland aldrig ingått något fördrag att respektera Förenta staternas territorium?

Då den föregivna ogiltigheten av 1839 års traktat sålunda bevisats vara utan betydelse, togo doktor Dernburg och professor von Mach sin tillflykt till den enda ännu återstående försvarsgrunden, att Frankrike redan kränkt Belgiens neutralitet med detta lands eget samtycke. *För detta påstående finnes intet som helst bevis.* Tvärtom föreligger en uttrycklig försäkran, som Frankrike avgav kvällen före den tyska invasionen till både Belgien och England, att det ej hade för avsikt att kränka Belgiens neutralitet, och härtill kommer ytterligare det betydelsefulla faktum, att när det tyska infallet i Belgien redan skett och det alltså var en trängande nödvändighet, att Frankrike med största möjliga skyndsamhet skulle komma till dess undsättning och därmedelst rädda sig själv från invasion och kanske tillintetgörelse, dröjde det tio dagar, innan det var i stånd att sända behörig hjälp. Olyckligtvis kom den då för sent.

Om det vore sant, att Frankrike hade för avsikt att göra ett infall i Belgien, skulle det varit det största missgrepp, tyska utrikesmini-

steriet någonsin begått, att det ej lät Frankrike taga detta steg. Det skulle nämligen hava mildrat Tysklands skuld, om det mött denna neutralitetskränkning med en liknande invasion. Detta skulle för Tyskland varit en omätlig vinst och för Frankrike till omätlig skada.

Tysklands största svaghet ligger nu i dess moraliska isolering. Den civiliserade världen har fällt sin dom över dess handlingssätt. Ingen fysisk kraft, som det kan utveckla, kan ersätta vad det förlorat i moralisk styrka.

Under förevändningen av nödtvång, vilket helt enkelt betyder dess själviska intresse att bringa ned den förlust av människoliv, som oundgängligt var förenad med ett infall i Frankrike, till det minsta möjliga, har Tyskland förvandlat Belgien till en slaktarbod, trampat en fredlig nation under sina fötter och krossat själva dess själ under sina väldiga arméers järnhäl.

Men ehuru landet ligger blödande, sårat till döds och nästan i grund förött under segrarens fot, glänser dock dess ära ren och obefläckad av själviska intressen och personlig lågsinthet eller feghet hos dess befolkning.

Det har påståtts, att franska officerare funnos i Liége och Namur, innan kriget bröt ut.

Varken namn eller data hava angivits, och påståendet behövde egentligen ej upptagas på grund av det obestämda i beskyllningen. Men även om påståendet vore sant, förbjuder ej mellanfolklig rätt den ena nationens officerare att tjänstgöra i den andras armé. Tyska officerare hava sålunda i många år varit anställda i Turkiet, där de haft i uppdrag att öva och utveckla den turkiska armén. Ingen har likväl någonsin påstått, att Turkiet genom anställning av tyska officerare i sin armé begått neutralitetsbrott eller givit upphov till *casus belli.*

Det är högst troligt, att en och annan tysk officer befann sig i Belgien före krigsutbrottet, och om så ej var händelsen, funnos där helt säkert hundratals spioner, om vilkas skadliga verksamhet belgiska folket sedermera till sin omätliga sorg blivit nogsamt underkunnigt. Det förhållandet att Tyskland i Belgien inrättat ett omsorgsfullt genomfört spionerisystem, kunde emellertid icke berättiga Frankrike att utan dess tillstånd sända sina trupper in i landet.

För en lagkarl, som har erfarenhet vid juridiskt fastställande av sanningen, finns det ett betydelsefullt skäl, som berättigar honom att utan vidare tillbakavisa de obestämda ankla-

gelserna mot Frankrike om bedriven verksamhet i Belgien omedelbart före krigsutbrottet, och detta skäl är, att Tyskland icke endast underlåtit att giva något bevis för sina beskyllningar *utan aldrig framdragit dem till sitt försvar, förrän det blivit outplånligt brännmärkt genom den civiliserade världens enhälliga dom.*

Professor von Mach, en framstående lärare vid Harvarduniversitetet och ivrig försvarare av Tysklands sak, inser tydligt svagheten i förebragta bevisningsmedel och föreslår naivt nog, att frågan tills vidare uppskjutes. Han säger:

”Funnos franska officerare kvar i Liége eller någon annan belgisk fästning, sedan fientligheterna hade börjat, och hade Frankrike för avsikt att låta sin armé taga vägen genom Belgien? Tyskland har officiellt framställt båda dessa påståenden. Riktigheten eller oriktigheten av det förra kan lätt utrönas av civilisationens högsta domstol vid utforskning av de krigsfångar, som tagits i Belgien. Intill dess en opartisk undersökning blir möjlig, kunna inga andra bevis förebringas än det av tyska regeringen framförda påståendet.”

Som de i Belgien tagna franska officerarna antagligen äro tillfinnandes i de tyska fånglägren, tycks det, att Tyskland skulle först dokumentera sitt försvar med angivande av namn,

data och orter, ehuru visserligen tillfångatagandet av franska officerare i Belgien efter det invasionen börjat, icke nödvändigt bevisar, att de funnos där redan före densamma.

Doktor von Mach svarar på en artikel, som författaren härav låtit införa i *New York Times:*

"Det är omöjligt att här kunna säga, vilka bevis Tyskland äger till sitt förfogande men av militära skäl icke ännu kunnat offentligt framlägga... Detta är en viktig fråga, och svaret måste hänskjutas till civilisationens högsta domstol. Tungt vägande bevis synas tyda hän på ett frikännande för Tyskland. Dock torde ingen vän till detta land kunna klandra dem, som skulle önska, att domen uppskötes till den tid, då det blir möjligt för Tyskland att framlägga alla sina bevis för världen, och detta torde bliva, när kriget är slut."

Jämförelsen håller icke streck.

Det naiva förslaget, att den viktiga frågan om framläggandet av till saken hörande fakta skulle uppskjutas men under tiden utslaget avkunnas, är uppfriskande genom sin ovanlighet. Det kan endast förliknas vid den ryktbare doktor Cooks yrkande på att världen skulle godtaga hans anspråk på att hava funnit nordpolen och vänta på bevisen till ett senare tillfälle.

Professor von Mach förklarar i sin bok ”Vad Tyskland vill” sitt uppskovsförslag för Tysklands försvarstalan och utbreder sig däröver på ett sätt, som helt visst är ovanligt hos en historieskrivare. Han erkänner, att tyske rikskanslerens tal i riksdagen den 4 augusti, i vilket von Bethmann-Hollweg medgav, att Tysklands infall i Belgien var orätt och endast kunde berättigas av självbevarelsehänsyn, var en verklig skyldighetsförklaring från Tysklands sida till det brott, för vilket det står anklagat inför civilisationens domstol.

Professor von Mach säger därpå, att när i ett brottmål en svarande erkänner sig skyldig, vägrar domstolen ofta att godtaga hans erkännande, utgår från ett antagande, att åtalet blivit bestritt, och anvisar honom en försvarsadvokat. Professor von Mach antyder, att ”vad Tyskland vill” är, att dess erkännande ej skall antagas, och att världen skall utse en sakförare.

Det enda kinkiga i denna jämförelse är, att domstolar i allmänhet ej neka godtaga en skyldighetsförklaring. Tvärtom antaga de den nästan alltid, ty varför skulle de rannsaka i ett mål, där den anklagade på det uttryckligaste erkänner sig skyldig till det brott, för vilket han står anklagad?

Det enda tillfälle, då en domstol visar sådant undseende för en fånge, är, när svaranden är både fattig och okunnig. Då, och endast då, vägrar en domstol, med samvetsgrann hänsyn till mänskliga rättssynpunkter, att antaga hans erkännande och anvisar honom en försvarsadvokat.

I denna förödmjukande ställning vill professor von Mach nu försätta sin stora nation. Vad beträffar mig själv, som beundrar Tyskland och tror det vara långt större och sannare än dess styrande kast eller dess alltför nitiska apologeter, vägrar jag bestämt att acceptera dess rättfärdigande genom en så orimlig och förödmjukande analogi.

Belgien har blivit offrat inför hela världens blickar. Dess absoluta skuldlöshet intill den stund, då det överfölls, ligger i alltför öppen dag att behöva bevisas. Dess frivilliga offer för uppfyllandet av dess neutralitetsförpliktelser skall ”med änglatungor gällt basuna” emot dess grymma och hänsynslösa ödeläggande.

Det kan ifrågasättas, om den civiliserade världen sedan Polens fall blivit rörd till djupare medlidande och starkare harm än vid detta skändliga våldsdåd. ”Milt förbarmande” skall till jordens yttersta gränser, ”ridande på luftens oskönjbara springare”

”inblåsa denna fasans gärning i vartenda öga,
så att tårar skall fördränka stormen.”

Var det väl som med Macbeth endast en

”ärelystnad, som vill upp, tar sats
men tumlar över på den andra sidan”?

Om Tyskland ej överfallit Belgien, är det mycket möjligt, att England icke intervenerat i början av kriget.

Tyskland kunde hava detacherat en relativt liten del av sin armé till att försvara dess väl befästa västra gräns och lämnat åt Frankrike att ödsla sina krafter på genombrytandet av denna nästan ointagliga försvarslinje, medan Tyskland med huvudmassan av sin och Österrikes armé företagit en stormmarsch mot Ryssland.

Är det ej antagligt, att denna taktik skulle hava lett till bättre resultat än det fiasko, som följde på det fruktlösa försöket att nå Paris?

Om Tyskland segrar, kan det med skäl citera ordspråket: ”Där mycket är, kommer mera till.” *Om det förlorar, blir det svårt för eftervärlden att en gång avgöra, om de största missgreppen begingos av dess utrikesministerium eller dess generalstab, dess diplomater eller dess generaler.*

Oxford-broschyrer om kriget.

---

1. *James M. Beck,* Centralmakterna mot Trippelententen.

2. *James M. Beck,* Belgiens sak inför civilisationens domstol.

   N:o 1 o. 2 översatta med benäget tillstånd av *G. P. Putnam's Sons* i *New York* och *New York Times* ägare.

3. *W. J. Ashley,* Kriget och dess ekonomiska sidor.

4. *Winston Churchill, Earl Kitchener* o. *David Lloyd George,* Storbrittanniens militära och ekonomiska ställning.

5. *Frederick W. Whitridge,* En amerikans mening om det europeiska kriget.

   Tryckt med benäget tillstånd av *författaren* och herrar *E. P. Dutton & C:i* i *New York.*

6. *S. H. Church,* Svar på de tyska lärdes vädjan till den civiliserade världen.

   Översättning med benäget tillstånd av *författaren* och *New York Suns* ägare.